

Högaktuell och entusiasme- rande etikbok

Göran Collste. **Inledning till etiken**. 92 sidor. Lund: Studentlitteratur, 1997. Pris ca 135 kr. ISBN 91-44-00055-3.

Recensent: riksdagsledamot Chatrine Pålsson, ledamot i statens medicinsk-etiska råd, Fliseryd.

Göran Collstes bok »Inledning till etiken» har god kvalitet och är högaktuell. Boken har mycket att ge alla, men är särskilt angelägen för personal verksam inom hälso- och sjukvård, utbildning och forskning. Boken lämpar sig väl att arbeta med i studiecirkelform, där det också ges utrymme för diskussion.

Jag har aldrig tidigare läst en bok med den inriktningen. Boken besvarar inte alla frågor, men den stimulerar på ett påtagligt sätt till egna funderingar och ställningstaganden.

Inspirationskälla för diskussion

Collstes bok är en utmärkt inspirationskälla för vidare diskussion i det angelägna ämnet etik. Titeln på boken är bra. Den understryker att det krävs kunskap för att kunna ta ställning.

I samhällsdebatten kan man lätt få intryck av att medvetande om etikens betydelse är en garanti för riktiga beslut. Det är fel. Etik är inget omslagspapper som vi slår in våra åsikter i. Etik existerar inte i lufttomma rum.

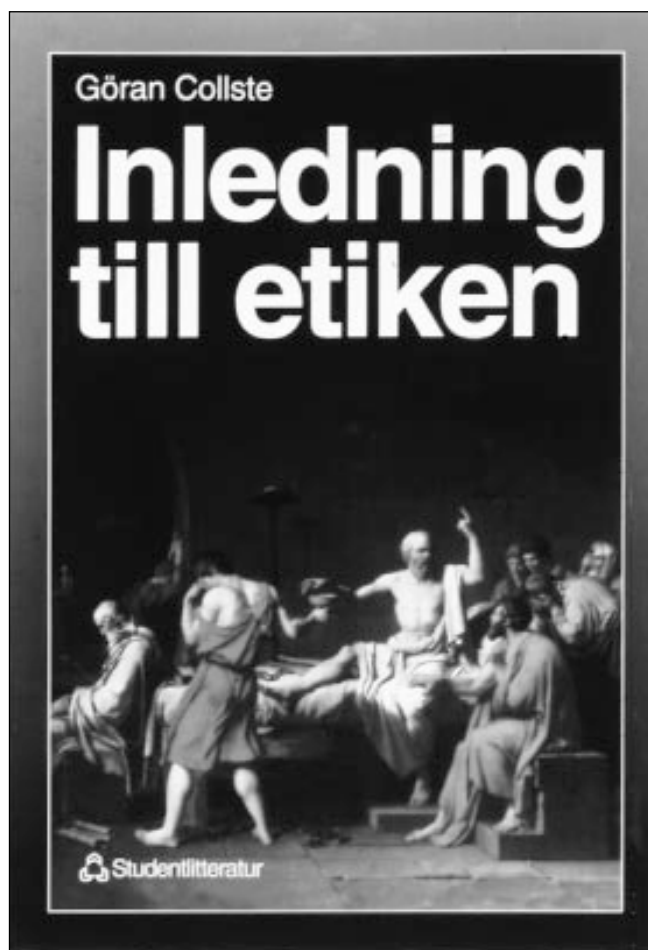
Etik är inte heller något som är liktydigt med rådande praxis. Vi kan inte enbart orda om etik. Vi måste tala om etikens rötter.

Författaren har på ett föredömligt sätt beskrivit de olika etiska principerna. Boken stimulerar till reflektion över vilken etik som råder. När en bok resulterar i uppvaknande och intresse har säkert författaren lyckats.

Efterlyser etisk debatt i samhället

Bokens bredd bekräftar också att en etisk hållning påverkar alla samhällsområden. Ett samhälle kan aldrig vara etiskt neutralt. Det kitt som binder samman måste uppfattningsmässigt delas av majoriteten. Annars fungerar inte samhället. När det gäller trafik så är det naturligt med gemen-

NYA BÖCKER

samma regler. Det duger inte att argumentera med myndighetsålder eller antalet körkortår. Boken stimulerar till eftertanke och ställer den enskilde inför ett vägval; ett vägval där den fortsatta resan kräver medvetenhet för att komma rätt. Sökandet är ett bra sätt att hitta fram!

I kapitlet: »Moralen som samhällets kitt» tas dessa frågor upp. Det ger igenkännande och »aha-upplevelser». De senaste årens politiska skandaler bekräftar också att det krävs en tydligare samhällsdebatt om etikens betydelse.

Hade den etiska debatten hållits levande hade vi säkerligen sluppit många personliga tragedier.

Varje människa är sig själv närmast

Då kommer vi naturligt in på nästa område som jag vill beröra. Avsnittet »Etisk egoism». Där känner vi människor igen oss. Många har lätt att i negativa ordalag kritisera när andra gör fel. Men saken kom-

mer i ett annat läge när det gäller oss själva eller våra närmas- te. Då känner vi bakgrunden, och handlingen blir acceptabel. Det har författaren bra exempel på. Ett annat exempel är den situation som vi har i sjukvården. Många anser att vårdköer är naturliga, men bara till den dag man själv eller någon i ens när- maste omgivning drabbas. Då blir plötsligt långa köer oacceptabla. Enligt människovärdesprincipen är det lika viktigt att ge alla en lika snabb och bra vård. Utgångspunkten om alla människors lika värde stämmer till eftertanke. Det som är avgörande för trovärdigheten om våra etiska utgångspunkter är inte vad vi säger utan vad vi gör.

Tack författaren

Tack för boken »Inledning till etiken»! Jag hoppas den ska öka det etiska medvetandet, stimulera till ställningstagande och entusiasmera till fortsatt debatt. En debatt som kan bli både rolig och utvecklande!! •

Hedervärd hepatologisk referensbok

Neil Kaplowitz, ed. **Liver and biliary diseases**. 2 ed. 783 sidor. Baltimore-Philadelphia-London: Williams & Wilkins, 1996. Pris ca 2 380 kr. ISBN 0-683-04545-8.

Recensent: docent Daniel Schmidt, överläkare, medicinkliniken, S:t Görans sjukhus AB, Stockholm.

För två år sedan recensera- de jag på denna plats »Diseases of the gut and pancreas» en då nyutkommen referensbok i gastroenterologi från Storbritannien. Bedömningen blev att boken var omfattande och ändamålsenlig men inte heltäckande, eftersom hepatologin saknades. Jag ansåg att den väl försvarade sin plats i den gastroenterologiskt intresserade läkarens bokhylla men att den borde kompletteras med en hepatologisk referensbok.

Efterlyst komplement

Nu har jag nöjet att recensera det åsyftade komplementet, nämligen andra upplagan av »Liver and biliary diseases» under redaktörskap av Neil Kaplowitz, professor och gastroenterologchef vid University of Southern California i Los Angeles. Boken är 783 sidor tjock och utgår helt och hållet från USA. Alla 70 författarna är amerikaner, och drygt en tredjedel kommer från Californien.

Den föreliggande andra upplagan trycktes 1996 och den första 1992. I förordet till båda upplagorna nämner Neil Kaplowitz att boken vänder sig till den hepatologiskt intresserade medicinen eller gastroenterologen men inte till specialisten i hepatologi. Denna målgruppsbeskrivning stämmer ganska väl in på nu aktuell recensent. Vidare framhålls i förordet att man valt att lista rekommenderad fördjupningslitteratur i stället för detaljerade referenser. Med tanke på syftet med boken har detta varit ett riktigt val, och den rekommenderade fördjupningslitteraturen visar sig huvudsakligen vara från 1990-talet.

Väl avvägd helhet

Boken består av 44 kapitel och ett ändamålsenligt alfabetiskt register. Kapitlen är uppdelade på sju sektioner, varav de första omfattar leverns struktur, funktion och patofy-